

Rutes literàries vora l'Ebre

Una ruta literària pren forma resseguint un indret per mitjà de la mirada d'un escriptor que ha sabut ordenar i descriure les seues emocions i les dels seus protagonistes a través de l'experiència del lloc. Pot esdevindre una activitat molt complexa per a l'exercici de la qual es necessita un bon raig d'imaginació, així com el coneixement concís del tema en particular. S'ha de tindre en compte l'espai físic, s'ha de comptar amb un guia amb bona dialèctica i, a la vegada, tindre ben presents els coneixements previs que tenen els participants potencials. Tot plegat fa que les rutes literàries tinguin un gran atractiu. Segons el centre d'interès que triem podem realitzar-ne de diferents tipus, les quals poden ser sobre una zona geogràfica o ciutat, sobre una obra o un autor, que són les més comunes.

Durant el segon cap de setmana d'abril, en el marc de la XVII Fira literària Joan Cid i Mulet de Jesús, tornarem a posar en marxa la ruta que vàrem elaborar plegats el 2012 amb la novel·lista Cinta Arasa sobre l'obra i la personalitat de l'intel·lectual i escriptor catalanista jesuenc, que va morir a l'exili mexicà el 1982, després d'haver viscut apartat de terra catalana durant quatre dècades. Enguany, com a punt molt remarcable, comptarà amb la presència de nou familiars seus, vinguts des de terra asteca, que reviuran l'essència lletrada del seu avantpassat.

A partir d'aquesta pionera ruta, vaig aficionar-me a redactar-ne d'altres que homenatjaven autors comarcals de notable pes. Vaig dedi-

car-ne una a la figura de Manuel Pérez Bonfill (Tortosa, 1927-2018), la qual vam portar a la pràctica amb l'alumnat de Literatura Catalana de 1r de batxillerat de l'institut Dertosa, amb l'ajut del professor Pep Pinjol. Un punt d'inflexió ben significatiu va ser el treball de recerca que va realitzar l'alumna Anna Tomàs l'any 2021, una part del qual treia a la llum una altra ruta dedicada a l'històric professor del centre basada en 4 punts principals, la qual serveix cada mes de juny per commemorar l'aniversari del traspàs del nostre professor de sempre. De fet, l'activitat l'ha fet seua la regidoria d'Ensenyament del consistori tortosí, cosa que ens congratula de debò.

Des de la regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Camprodó tirem endavant la ruta Francesc Llop i Marqués (Camprodó, 1873 - Barcelona, 1970), que honora la figura del gran pintor impressionista local, la qual va endegar-se el 2022 en el marc del lliurament de 10 quadres per part dels seus besnebots mitjançant un acte cultural de notable rellevància cultural.

A redós de la festivitat de Sant Tomàs d'Aquino el 28 de gener, patró dels estudiants, vàrem endegar altre cop amb l'alumnat de Literatura Catalana de l'institut Dertosa la ruta *Entre fullam i boscatge*. En el marc del parc municipal, s'homenatjava tot un seguit d'històrics professors del centre que varen realitzar paral·lelament una interessant carrera literària, cas de: Manel Ollé (Ulldenosa, 1954), Mn. Joan Baptista Manyà (Gandesa, 1884 - Tortosa, 1976), Lluís Guarnier (València,

1902-1986), Gerard Vergés (Tortosa, 1931-2014) o Manuel Pérez Bonfill (Tortosa, 1927-2018).

Enguany n'hem estrenat dos més, en aquesta ocasió en llengües estrangeres. La primera es tracta d'*Auf einen sonnigen Junimorgen*, en alemany (En un matí assolellat de juny, primera frase de la novel·la *Heidi*), dedicada bàsicament a les figures de Johanna Spyri (Hirzel, 1827 - Zuric, 1901), la novel·lista suïssa que va immortalitzar la figura de la xiqueta dels Alps, i un dels grandíssims autors alemanys del segle XXI, Bertolt Brecht (Augsburg, 1898 - Berlín Oriental, 1956). La van portar a terme els alumnes de Llengua Alemanya de 1r de batxillerat. Quant a la segona, és *Sweet rumble of water in memory*, traducció del vers vergesià *Dolça remor de l'aigua en el record*, dedicada a autors en

llengua anglesa que tenen algun tipus de relació amb la ciutat o amb autors locals, cas d'Ernest Hemingway (Oak Park, 1899 - Idaho, 1961), testimoni lletrat dels bombardejos de Tortosa a l'abril de 1938; Martin Luther King (Atlanta, 1929 - Memphis, 1968), activista pels drets de la població negra i autor de *Carta des de la presó de Birmingham*, traduïda al català per la poeta tortosina Zoraida Burgos; o Thomas Eliot (Saint Louis, 1888 - Londres, 1965), poeta nord-americà autor de *The waste land* que va influenciar notablement Gerard Vergés en la composició del seu poemari *Lombra rogenca de la lloba*, premi Carles Riba de 1981.

Tanmateix, cal remarcar que, a part d'aquestes propostes de caire estudiantil, comptem amb rutes literàries molt ben elaborades, dedicades a

Emigdi Subirats
escriptor

mítics literaris nostrats: als literats tortosins Gerard Vergés i a Cristòfol Despuig, impulsades des de la Biblioteca Marcel·lí Domingo; dos al novel·lista deltaic Sebastià Juan Arbó (la Ràpita, 1902 - Barcelona 1984) a Amposta i a la Ràpita; a Ernest Hemingway, que tira endavant l'empresa Terra Enllà pels espais bèl·lics tortosins; a Trinitari Fabregat (Alcanar, 1912 - París, 1994) o a Artur Bladé Desumvila (Benissanet, 1907 - Barcelona, 1995) als seus pobles nats respectivament.

